

Norge trenger nye vekstbedrifter

Professor Torger Reve, BI

Norge mot 2025
18.01.21

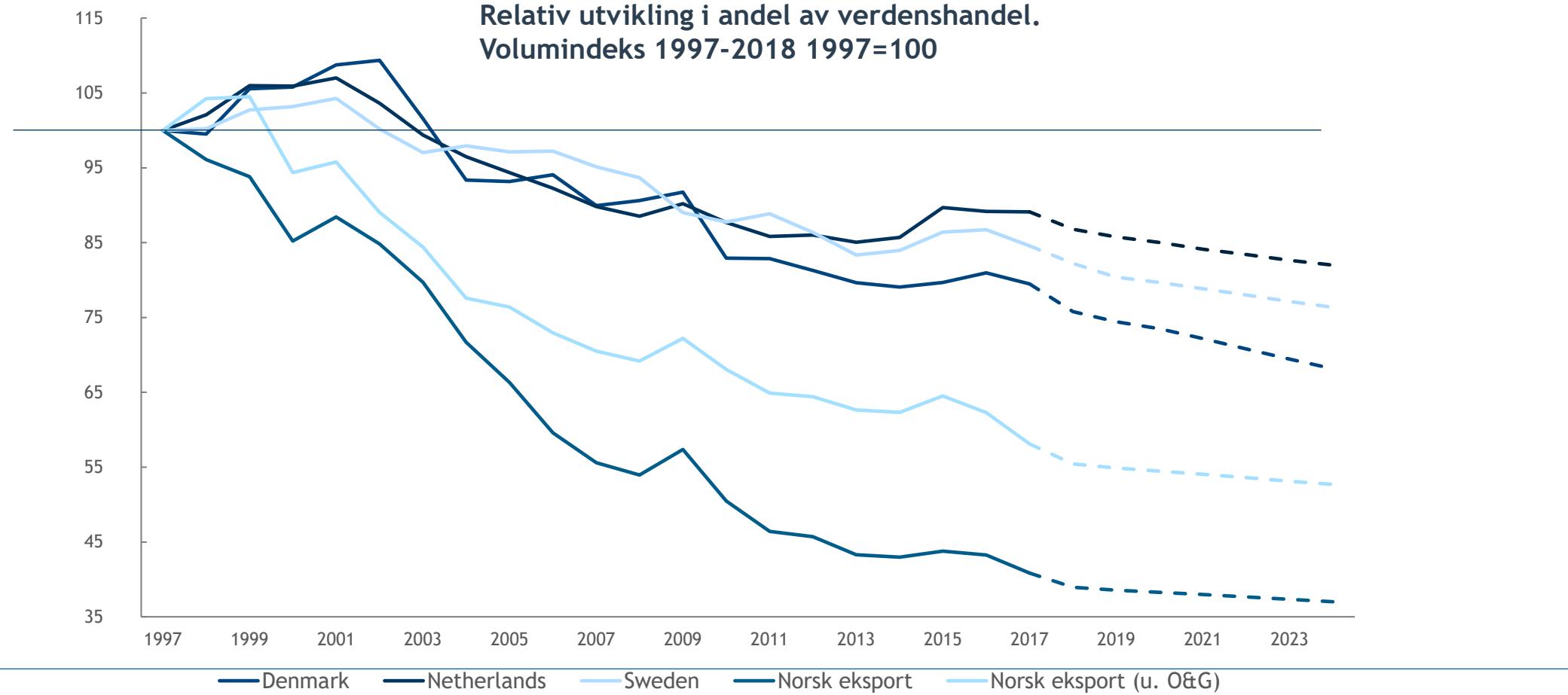
Norge står overfor en formidable omstilling

- Olje- og gassinntektene vil bli kraftig redusert
- Offshore leverandørindustrien bygges ned
- Verftsindustrien mister markeder
- Prosesseindustrien rasjonaliserer
- Shipping har flyttet ut
- Reiselivet ligger nede med brukket rygg
- Norsk eksport henger fast i stagnerende markeder
- Norsk næringsliv taper markedsandeler globalt

I tillegg kommer effektene av Covid-19 pandemien

Norsk eksport har tapt eksportandeler (volum) i forhold til sammenliknbare land hvert år siden 1997

Kilde: IMF, bearbeidet av Menon for Eksportkredit Norge. 1997=100. Relativ utvikling markedsandeler av verdenshandel i volum/faste priser

The
Economist

Norwegian Blues

Norge trenger minst 250 000 nye arbeidsplasser i privat sektor innen 2030

Hvor skal de nye arbeidsplassene komme fra?

- Næringsutvikling er stiavhengig: Omstilling hvor vi allerede er sterke
- Næringsutvikling er kompetansebasert: Omstilling hvor vi har klyngefortrinn
- Næringsutvikling er markedsdrevet: Omstilling hvor det er høy markedsvekst
- Næringsutvikling er disruptiv: Omstilling hvor gamle forretningsmodeller taper
- Næringsutvikling er entreprenøriell: Omstilling hvor entreprenører ser nye forretningsmuligheter

Entreprenørskap - Du må være risikovillig og litt gal

Børsverdi > 30 mrd NOK

Johan Brand

Hvor står Norge på vekstdimensjonene?

Innovation
Capacity
HIGH

Entrepreneurship
Capacity
LOW

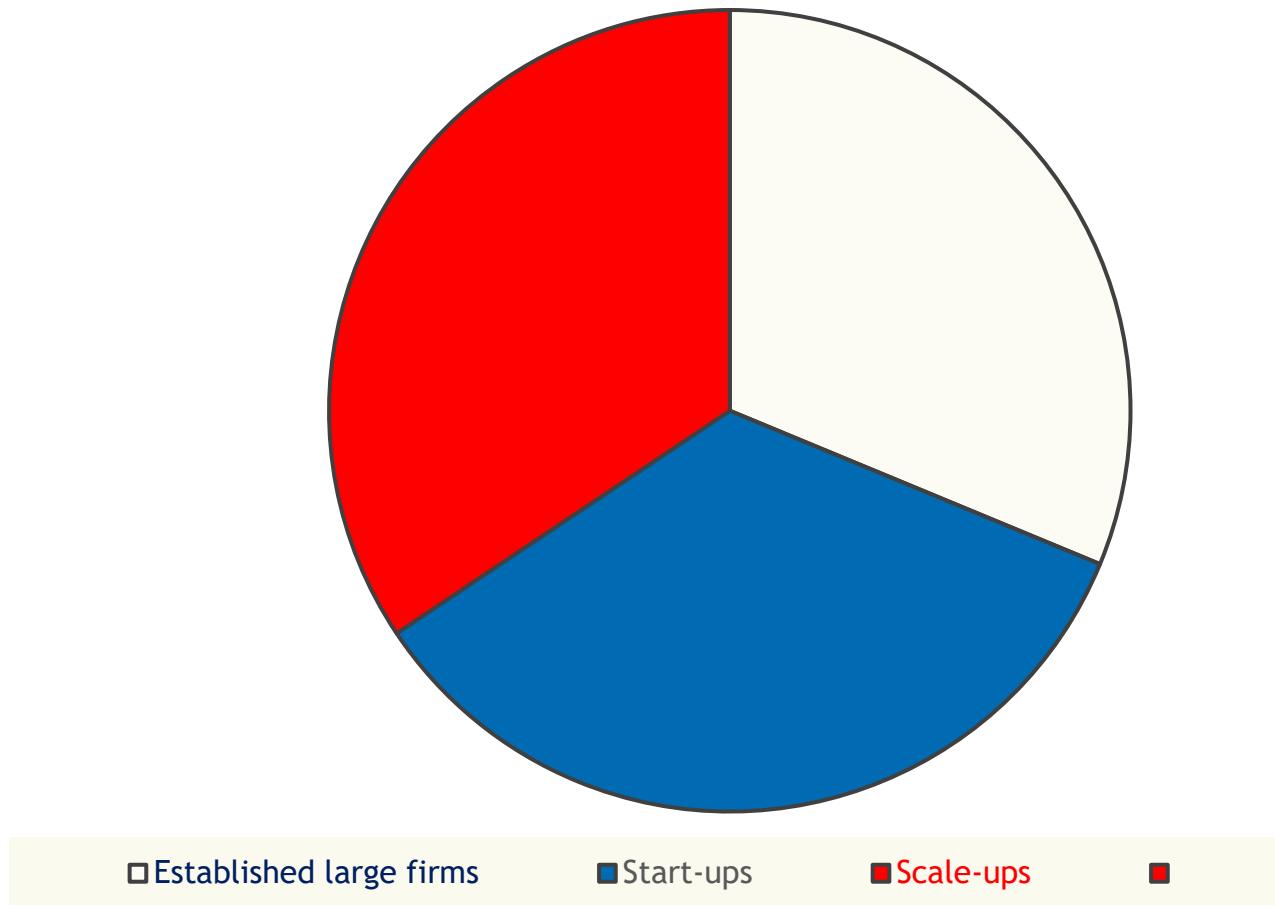

Cluster Capacity
VERY HIGH

MIT REAP Southwest Norway recommendations
presented to Minister of Industry at Arendalsuka
Aug 2017: Most new jobs created by young firms

De unge bedriftene står for 2/3 av de nye arbeidsplassene i privat sektor

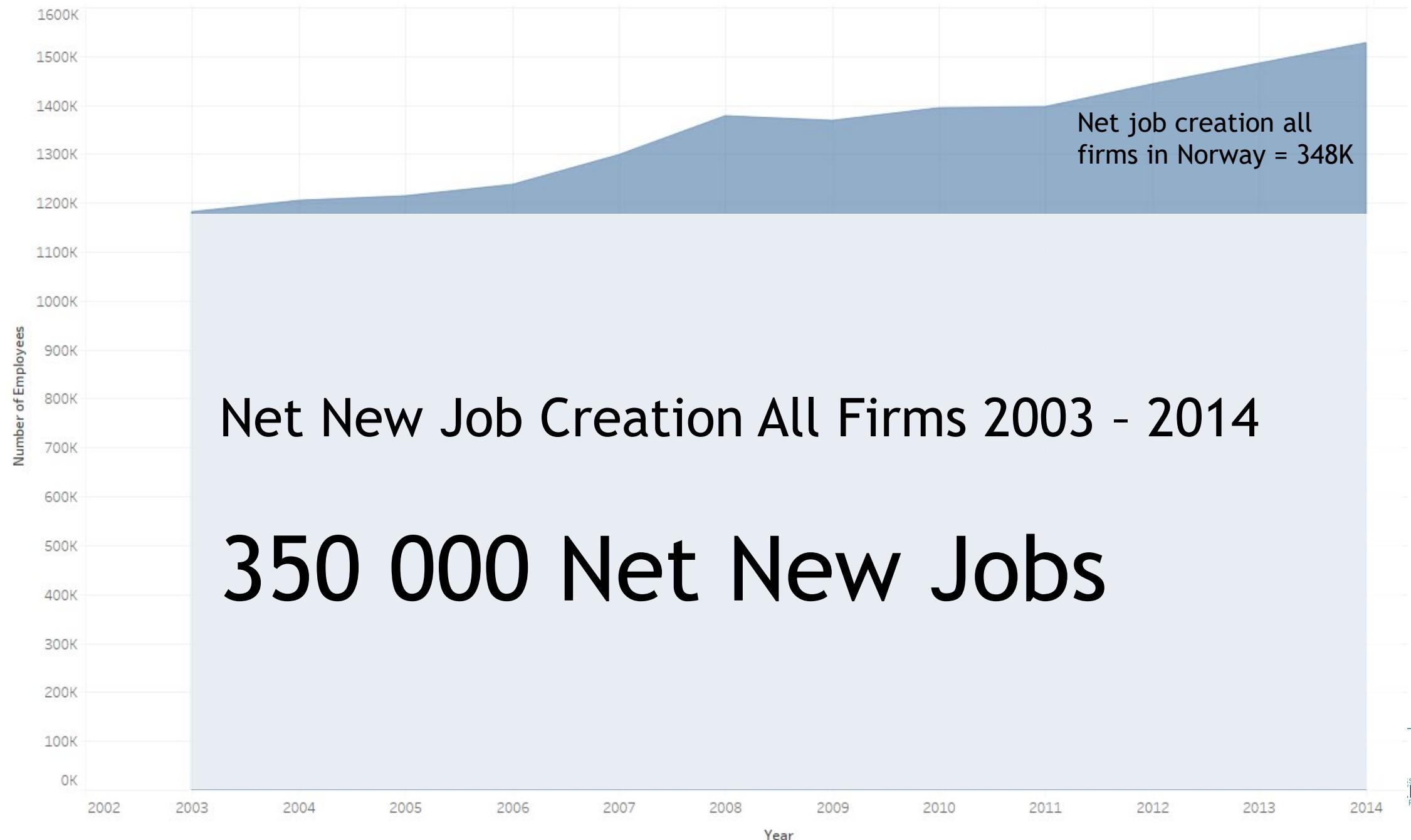
Research Project BI - MIT: «State of Norwegian Entrepreneurship»

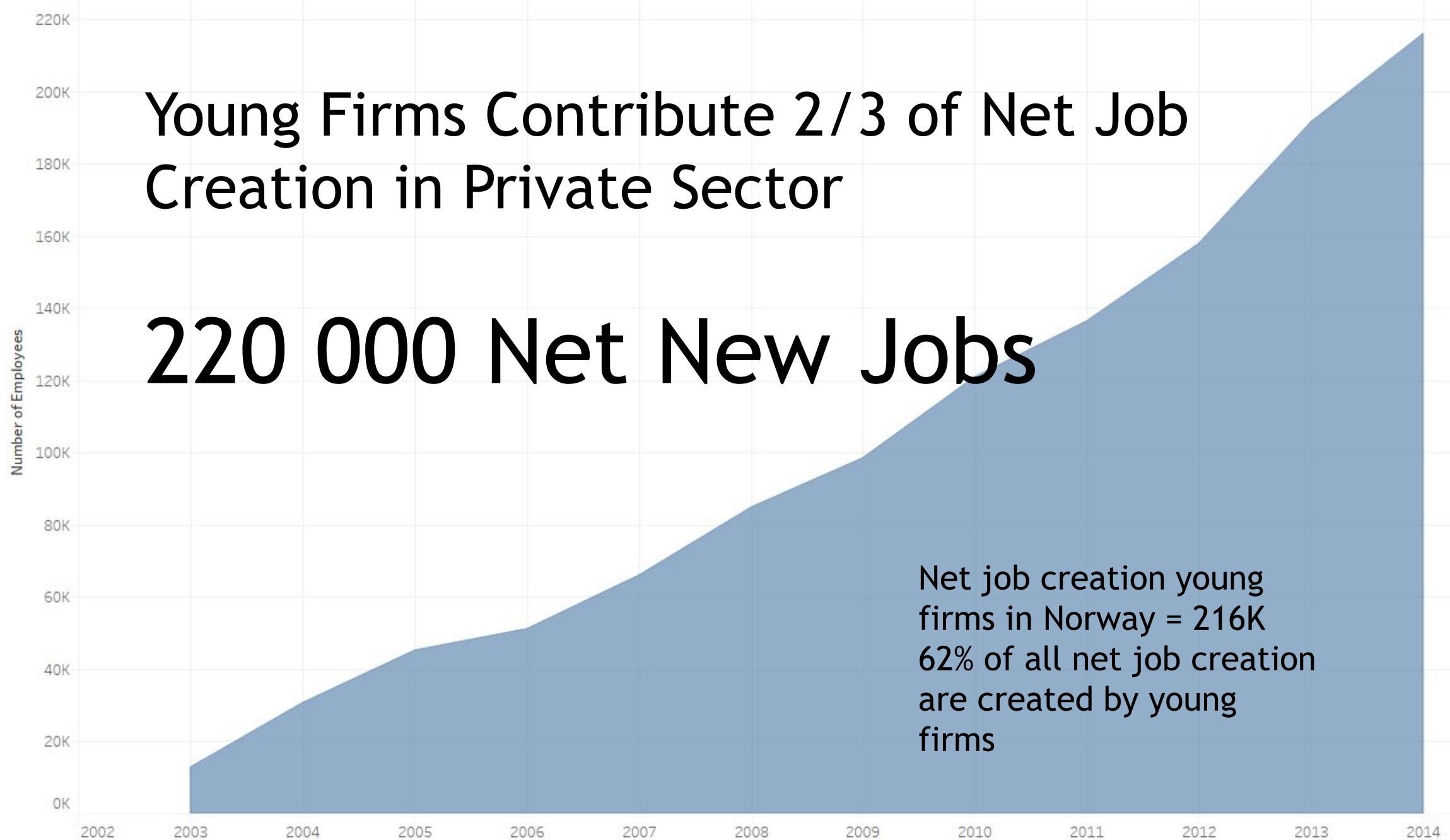
- Total population of firms and employees in private sector (Brønnøysund register). Full time employees in Norway in ASA, AS, DA and ANS, 2003 - 2014. All other organizational forms excluded.
- Start-ups and Scale-ups (Young firms): Companies started 2003 - 2014, that are still operating and active.
- Start-ups and Scale-ups (Young firms): Only including independent companies, not controlled (50-100 %) by other corporations. Start-up acquisitions excluded.
- Scale-ups defined as new firms with more than 10 employees

Research Project funded by Norwegian Research Council,
Innovation Norway and SIVA

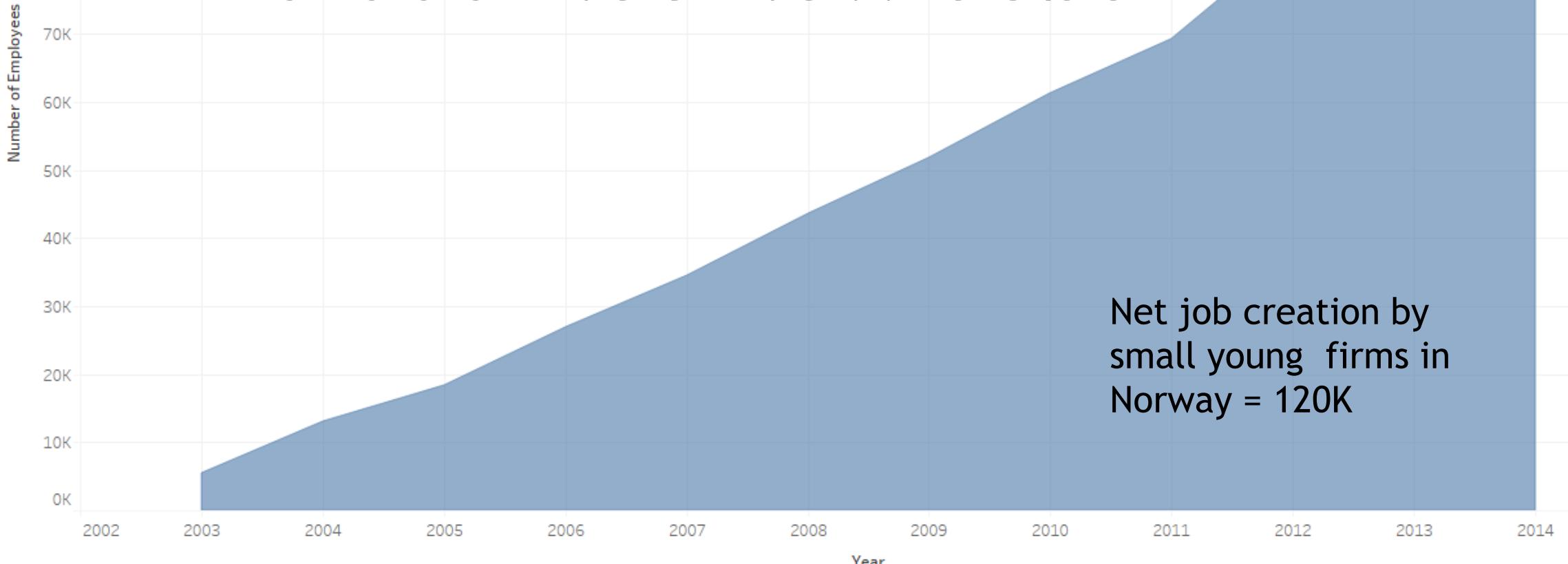
Number of Employees - Companies with Employees

Small Young Firms (<10 employees) Stand for Over Half of Net Job Creation

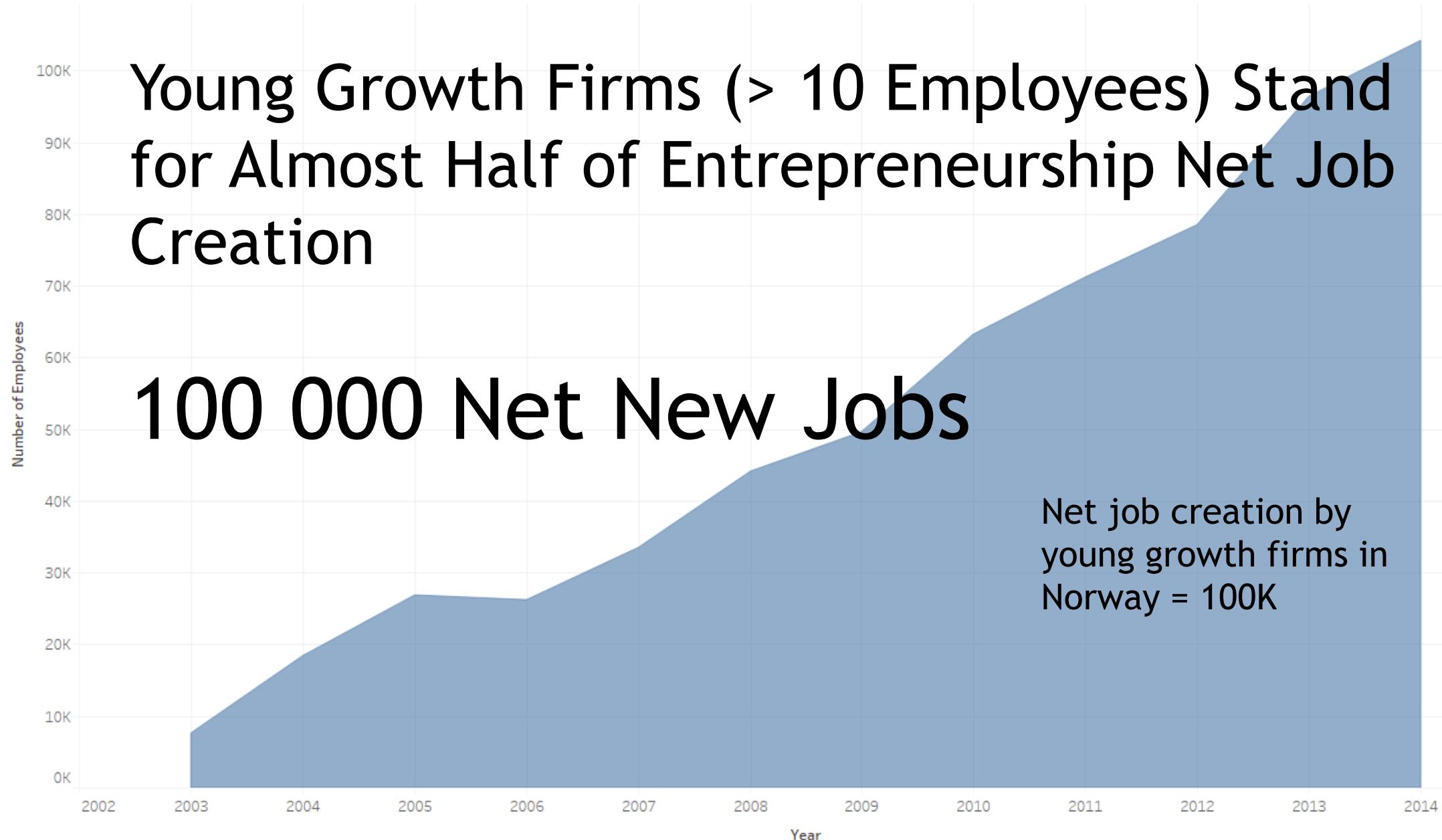
120 000 Net New Jobs

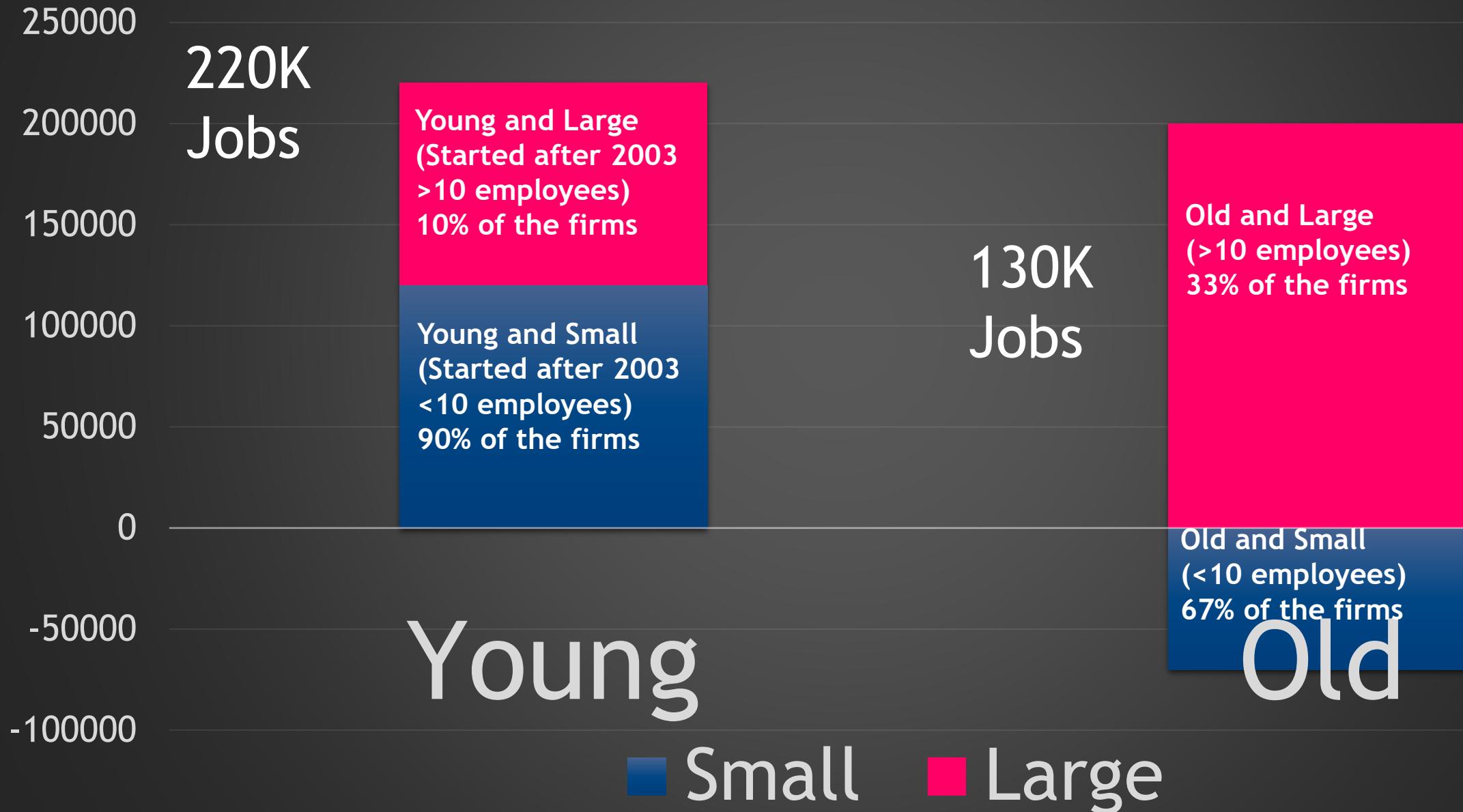
Young Growth Firms (> 10 Employees) Stand for Almost Half of Entrepreneurship Net Job Creation

100 000 Net New Jobs

Net job creation by young growth firms in Norway = 100K

Net Job Creation Norway 2003-2014

Disse bedriftene skaper flest jobber

Mesteparten av jobbskapingen i privat sektor skjer i nyetablerte bedrifter, viser ny forskning. – Bør påvirke innovasjonspolitikken vår, mener BI-professor.

Debatt

debatt@dn.no

Oppstartsbedrifter skaper ikke flest jobber

Gründerpolitikk er populært blant politikerne, men det skaper ikke nødvendigvis mange nye arbeidsplasser.

Norge er ikke kjent som et land i verklasse når det gjelder verktøysgründere, Torger Reve hevder likevel i en ny rapport at oppstartsbedrifter står for to tredjedeler av nettopp jobbskapning i Norge, totalt 220.000 arbeidsplasser.

Dette er oppvekstende høyre tall, også i tilstrekkelig målestokk. Resultatene er blitt dekket i en rekke aviser, politiske publis i overflaten, og NHO-ledere mener dette må få betydning for innvandringspolitikken.

Men er det virkelig slik? Det har bekrefstet seg på at dette er rettig vel å gis, men kan vi stille

Dette skyldes hovedsakelig at de nye bedriftene ikke er i stand til å skape jobb. Det er viktig å identifisere i hvilken grad gründere faktisk skaper nye arbeidsplasser, og ikke bare ut av politikk utformet på full grunnlag.

Foto: Goran K. Gaare

Innlegg Bram Timmermans og Rune Dahl Fitjar

Bram Timmermans, forskningsadministrerende direktør ved Norges Handelshøyskole i Stavanger

Rune Dahl Fitjar, professor ved Universitetet i Stavanger

diktere ut for de etablerte bedriftene.

En annen tolkning av tallene kunne være at eksisterende småbedrifter bytter ut med nye småbedrifter, slik at bedriften med flere enn 10 ansatte til sammen vokser med 30.000 i perioden, mens andre, etablerte bedrifter for det aller meste av jobbskapningen.

Et annet vesentlig spørsmål er hva som merkes med et nystartet selskap. Vi har gitt gjennomdata fra Bureauverndesregisteret, som 80 rapportene også bygger på, og sett nærmere på et av disse nystartede selskapene. Særlig har vi sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap. Et selskap som ikke er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Det er også et annet spørsmål om de største oppstartsbedriftene varer av seg selv disse typene. Særlig nye selskaper med mer enn 50 ansatte registrert i Bureauverndet i 2007, er faktisk ikke i denne kategorien.

For de 100.000 jobbene som tilknyttes merre, nystartede selskaper, er det desverre grunn til å spørre hvor mange som kan tilknyttes videreføring av eldre selskaper under mye hensynsregler og spørsmål fra etablerte selskaper.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Vi har ikke sett på dem som er startet, og dermed ikke avsluttet et selskap.

Flest jobber fra unge bedrifter

Unge bedrifter skaper flere nye arbeidsplasser enn etablert næringsliv.

Bram Timmermans ved Norges Handelshøyskole og Rune Dahl Fitjar ved Universitetet i Stavanger kritiserer det norske forskningsprosjektet «State of Norwegian Entrepreneurship» i innlegg torsdag i Dagens Næringsliv 28. september. Kritikken mangler empirisk substans og gjør så store feilhåndlinger at overskriften blir helt misvisende.

«The State of Norwegian Entrepreneurship» er et pågående forskningsprosjekt finansiert av Norges forskningsråd, Innovasjon Norge og Siva, som avsluttes i 2017, hvor forskere på BI samarbeider med forskere fra MIT.

Forskningsprosjektet studerer antall ansatte i alle norske as, asa, da og ans (via Bureauverndensregisteret) fra 2003 til 2014, hvor vi ser på hvor mange arbeidsplasser som er skapt av teknologier etablert etter 2003 (dyre), statuenligget med dem som er etablert før 2003).

Vi studerer både nye og eksisterende selskaper.

Offensivt er det definert hva som er et nyttselskap. I denne avsnittet valgte vi å bruke en streng metode. For et nyttselskap defineres som et nyttselskap, må det være et selskap (ikke bare nyt navn, men nyt organisasjonsnummer), som ikke kan være eid mer enn 90 prosent av eksisterende selskaper. Kort oppsummert betyr det at selskapene som starter opp, ikke kan være kontrollert av eksisterende foretak, eller være et direkte

len ikke produsører egen forskning på offentlig tilgjengelig data, og ikke tilbakeviser våre funn med egne data. De viser heller til våre tall, men trækker dessverre feilhåndlinger

Av de eldste bedriftene er det bare de store som er netto positivt jobbskapende. Det betyr at de nye bedriftene skaper flere nye arbeidsplasser enn de gamle bedriftene, skriver artikkelforfatterne. Foto: iStockphoto/ Getty Images

Innlegg

Torger Reve, professor ved Handelshøyskolen BI

Amir Sasson, doktør i forskningsadministrativ avdeling ved BI

Mariam Nordkveld, lediger i forskningsadministrativ avdeling ved BI

Nordkveld, Amir Sasson og Torger Reve

”

Det er samspillet mellom de eldre og de yngre selskapene som er det essensielle, og de er gjensidig avhengig av hverandre

De eldre bedriftene kjper også opp mange av de nystartede bedriftene, slik at noe av veksten i etablert næringsliv også kommer fra nystartede virksomheter. Sånn sett er tallene våre konervative. Dette betyr ikke at de eldre selskapene ikke er viktige, heller tvert om.

Det er samspillet mellom de eldre og de yngre selskapene som er det essensielle, og de er gjensidig avhengig av hverandre, og lever sammen felles selskapskultur.

Vårt budskap er ganske enkelt: yngre selskaper er svært viktig for jobbskapning i Norge, og bidrar mest blide til jobbskapning og omstilling i norsk næringsliv. Det bør handle om hvordan man skaper sterke innovative økosystem i Norge hvor unge bedrifter i samspill med forskningsmiljøer, investormiljøer og etablert næringsliv klarer å skape og skape varige og konkurransedyktige arbeidsplasser i Norge.

Mens akademikerne kjekler om gamle tall, vokser norske gründerbedrifter raskt.

Gründerne skaper flest arbeidsplasser! Nei! Jo!

Kommentar
Joacim Lund

Kommentator

Ingenting er så frustrerende som å lønne med en som vet hva han snakker om. Det trost jeg de har kjent på, professorne som har barket sammen i en nokså underholdende uenighet om hvorvidt gründer er noe mer enn litt artige og farlige innslag blant de grå emnene som vet hva de holder på med i næringslivet.

Spetakkelet begynner da professor Tøger Reve ved Handelshøyskolen BI i midten av august la frem ny forskning som viser at nyetablerte bedrifter står for hele to tredjedeler av jobskapingen her i landet. Statistikkene var basert på tall fra samtlige bedrifter i privat sektor i Norge i perioden 2003-2014. De visste at det totalt ble skapt 350.000 nye fulltidsstillingar i denne perioden, 220.000 av dem i nyetablerte bedrifter.

Nei, det gjør de ikke!

Efter å ha tenkt seg om i halvannen måned mente førsteamanuensis Bram Timmermans ved NHH og professor Ruhe Dahl Fitjar ved Universitetet i Stavanger at Reves resultater var riv, ruskende gale. En kan like gjerne dele inn i små og store bedrifter, mente de. Da vil de store, eldre bedriftene med sine 200.000 nye arbeidsplasser komme bedre ut. De 70.000 egamles arbeidsplassene som har gått tapt er nemlig i hovedsak blitt borte i små bedrifter.

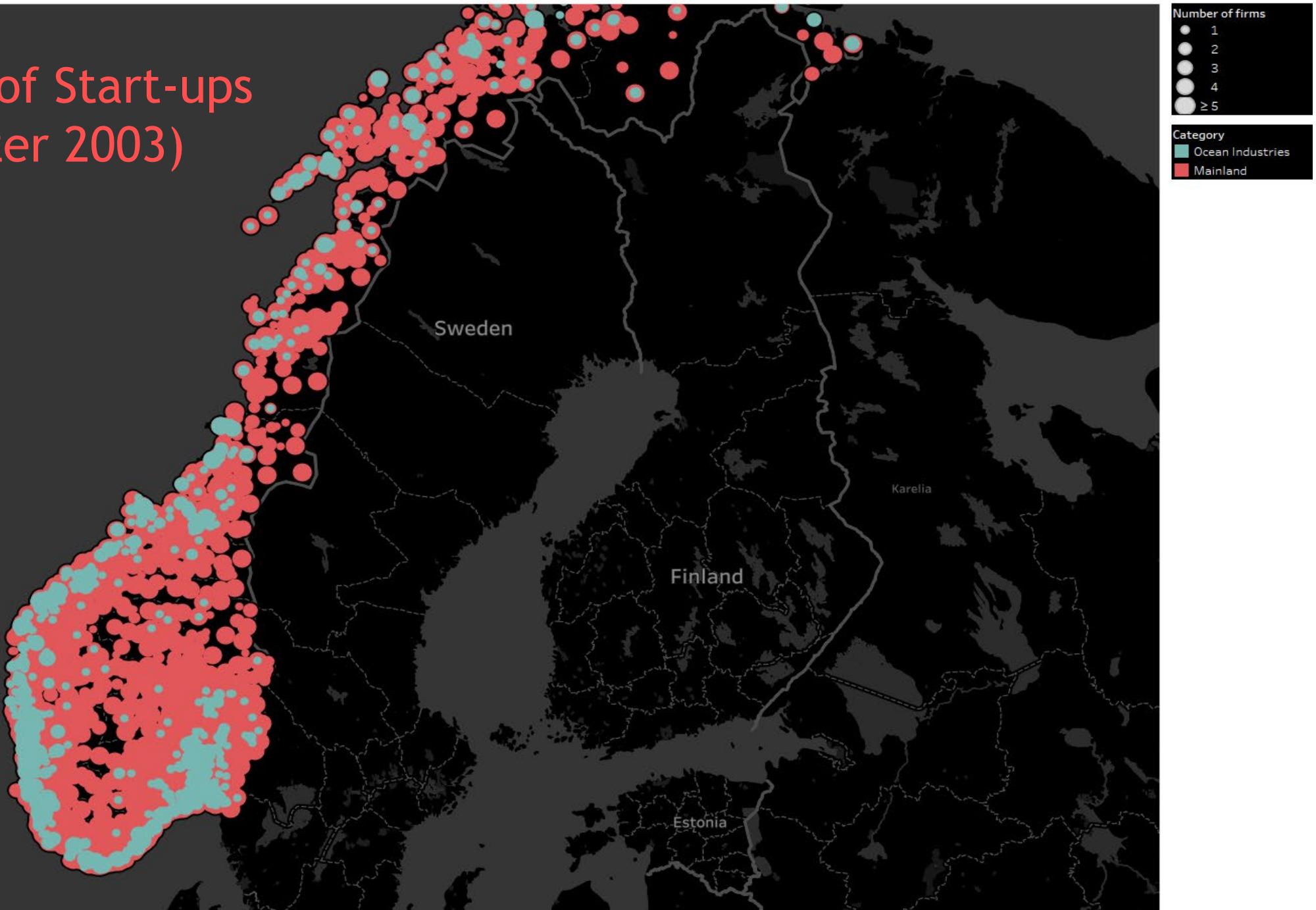
Ung mot gammel

Skal vi diskutere hvorvidt nye arbeidsplasser skapes i nye eller gamle bedrifter, gir det mening å dele inn i nye og gamle bedrifter, i-o til Reve. Men motstanderne hans har gode poengjer. Eldre, store bedrifter skaper mange nye arbeidsplasser. Dessuten kan de ha rett i at mange bedrifter som er nyetablerte i statistikken egentlig er eldre selskaper med nye eiere,

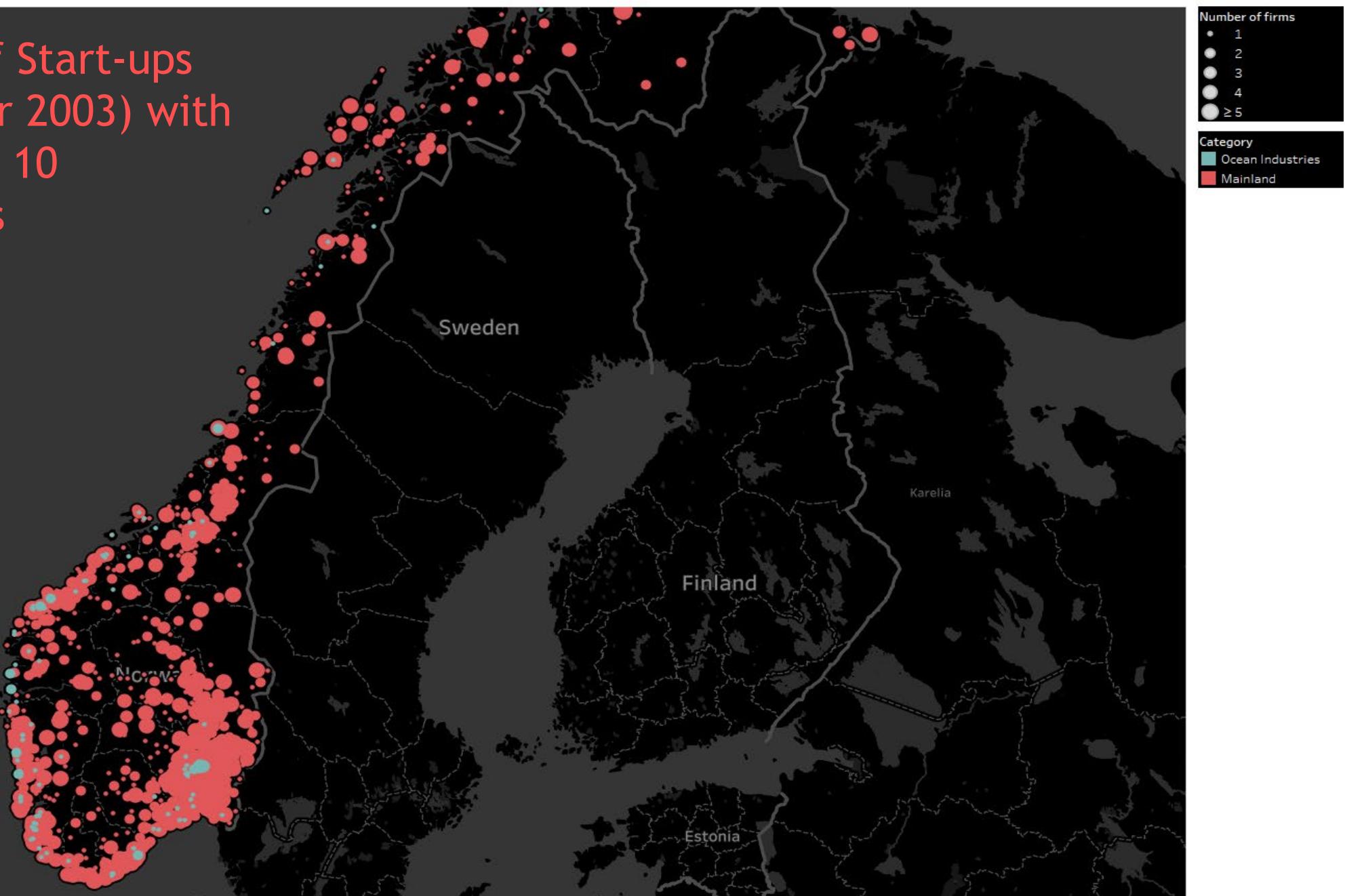
Number of firms started up after 2003, Norway - in year 2014. Each circle represents number of start-ups for each unique municipality in Norway

Number of Start-ups (born after 2003)

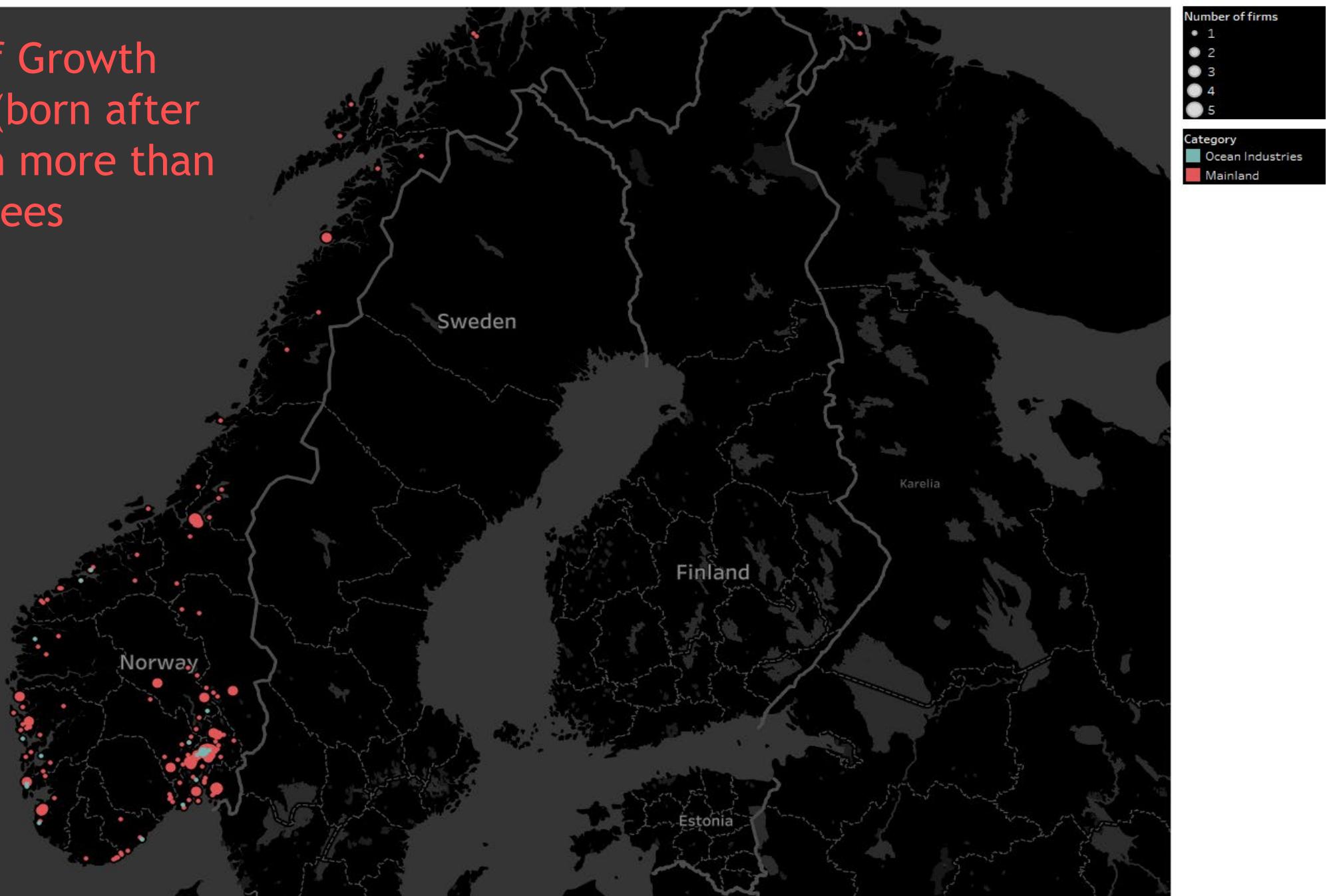
Number of firms started up after 2003, Norway - in year 2014. Each circle represents number of start-ups for each unique municipality in Norway. Companies with more than 10 employees

Number of Start-ups (born after 2003) with more than 10 employees

Number of firms started up after 2003, Norway - in year 2014. Each circle represents number of start-ups for each unique municipality in Norway. Companies with more than 50 employees

Number of Growth Start-ups (born after 2003) with more than 50 employees

Number of firms started up after 2003, Norway - in year 2014. Each circle represents number of start-ups for each unique municipality in Norway. Companies with more than 100 employees

Number of Scale-ups (born after 2003) with more than 100 employees

TRIUMPH OF THE CITY

How Our Greatest Invention Makes Us
Richer, Smarter, Greener, Healthier and Happier

EDWARD GLAESER

Norway needs a change in culture in order to enhance innovation and entrepreneurship

Torger Reve, BI and Scott Stern, MIT at Oslo Rector Summit, Oct 2017

NOK 10.5 bill

OPERA
software

Versus

«Torger's Pizza»

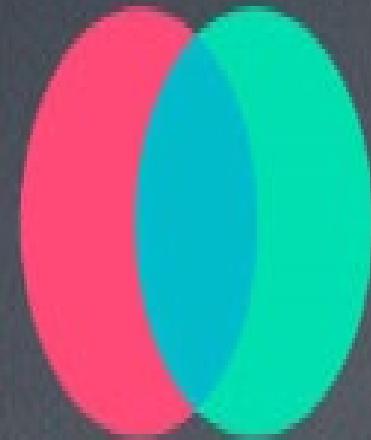

From Start-ups to Scale-ups: In Search of Unicorns

OJ Winger
CEO of Acano

\$ 740 mill

An Oslo Scale-up Superstar

 ALGETA
\$ 2.9 bill

The Algeta logo consists of a stylized blue 'A' shape followed by the word "ALGETA" in a bold, blue, sans-serif font. Below it, the text "\$ 2.9 bill" is displayed in a large, blue, sans-serif font.

Flere vekstbedrifter innen biotek

Børsverdi 17.5 mrd NOK

Agnete Fredriksen

Genentech
A Member of the Roche Group

DISRUPTIVE

TECHNOLOGIES

BERGEN

WIA

AI

Vi trenger flere vekstkapitalister

Har vi økonomiske rammebetingelser for entreprenørskap og vekstbedrifter i Norge?

- Kapitalmarkedene for oppstarts- og vekstbedrifter er svakt utviklet
- Formuesskatten diskriminerer vekstbedrifter og norske eiere
- Skattesystemet vrir investeringene i retning av fast eiendom
- Norge mangler positive skatteincentiver for investeringer i unge bedrifter
- Norske skatteregler gjør det vanskelig å bruke opsjoner

«Do you punish the entrepreneurs in Norway?»

Professor Scott Stern, MIT

Kilde: IMF, bearbeidet av Menon for Eksportkredit Norge. 1997=100. Relativ utvikling markedsandeler av verdenshandel i volum/faste priser

Deep Tech Scale-ups are acquired by Multinationals

GE Vingmed Ultrasound

ThermoFisher
SCIENTIFIC

...
CISCO
TANDBERG

Microsoft
... **fast**

O **OPERA**TM
software

Serieentreprenør innen industriell software

Cognite

COGNITE
DATA
PLATFORM

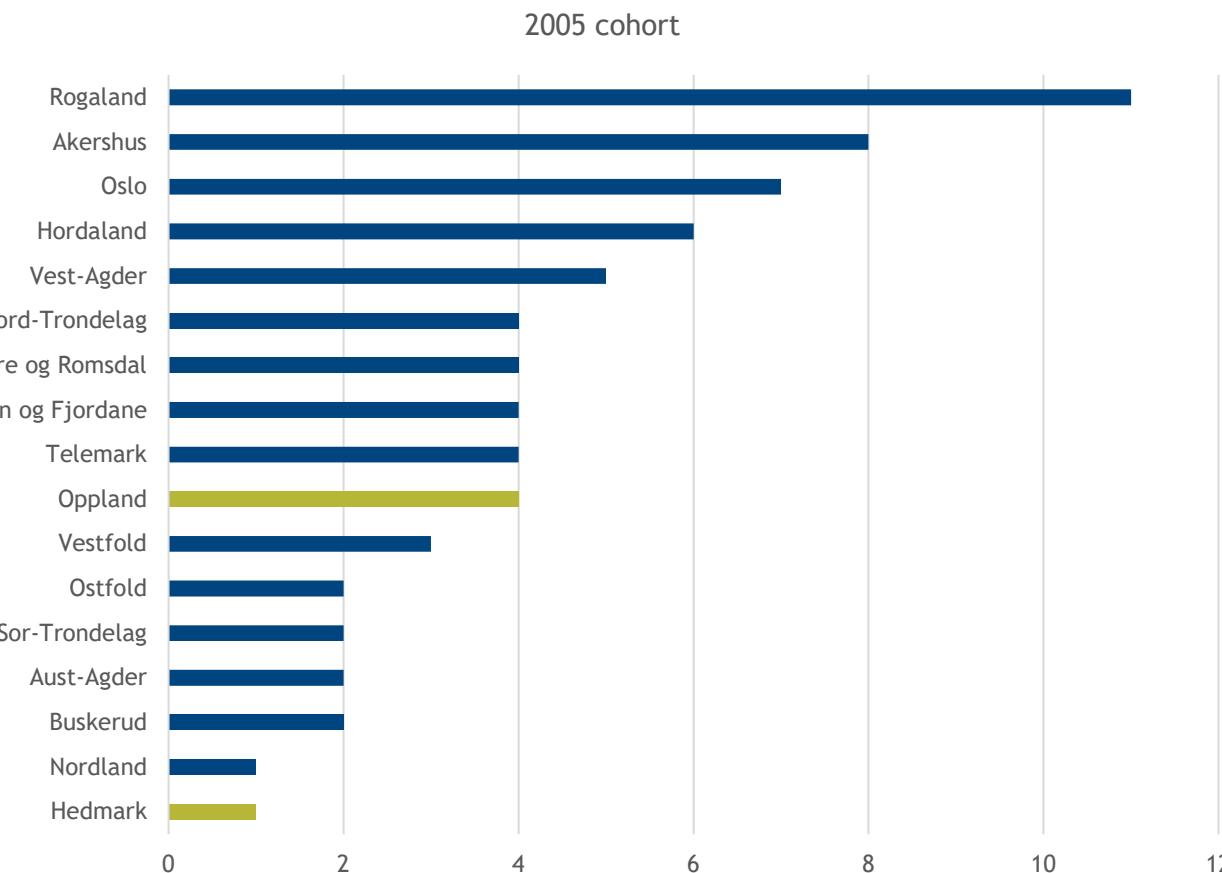
Jon Markus Lervik

Kjell Inge Røkke

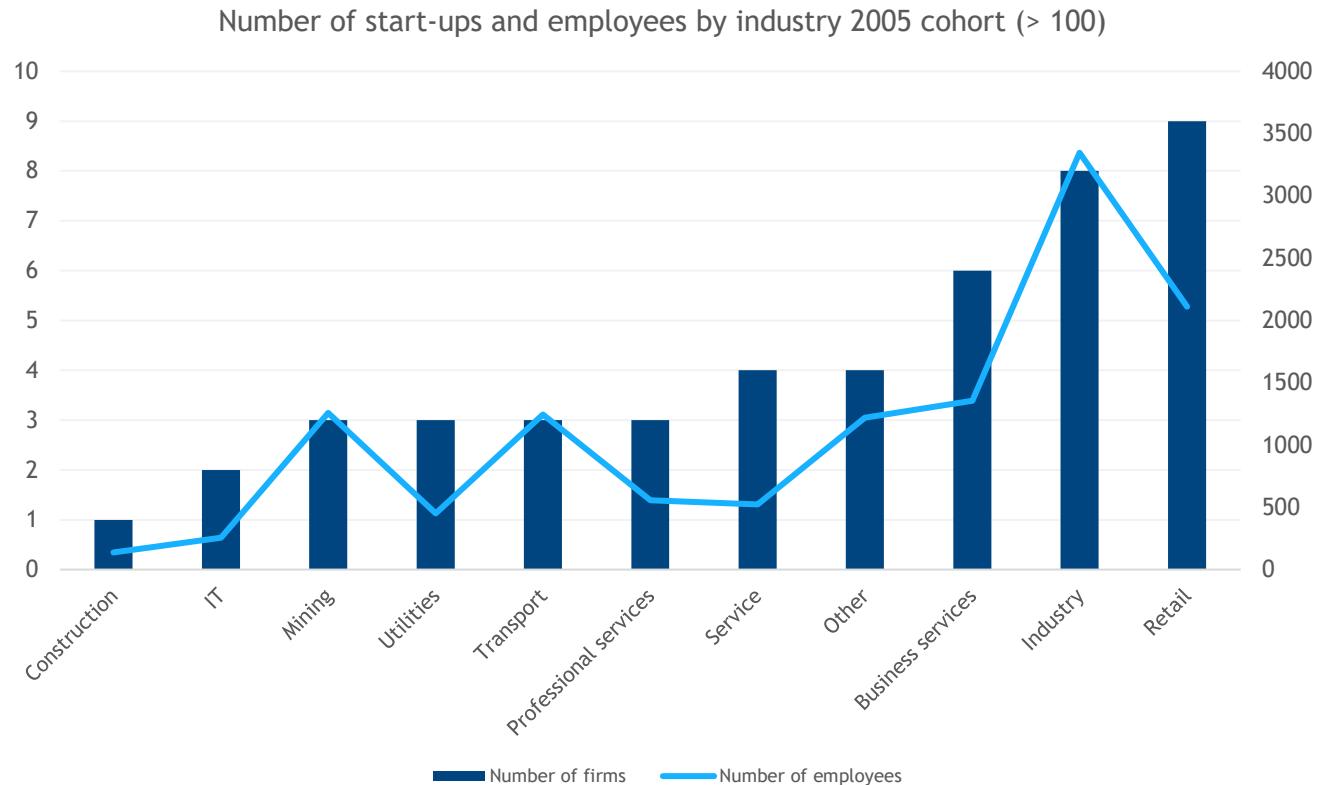
Number of scale-ups by economic region (Emp. >100)

Regional scaling-up

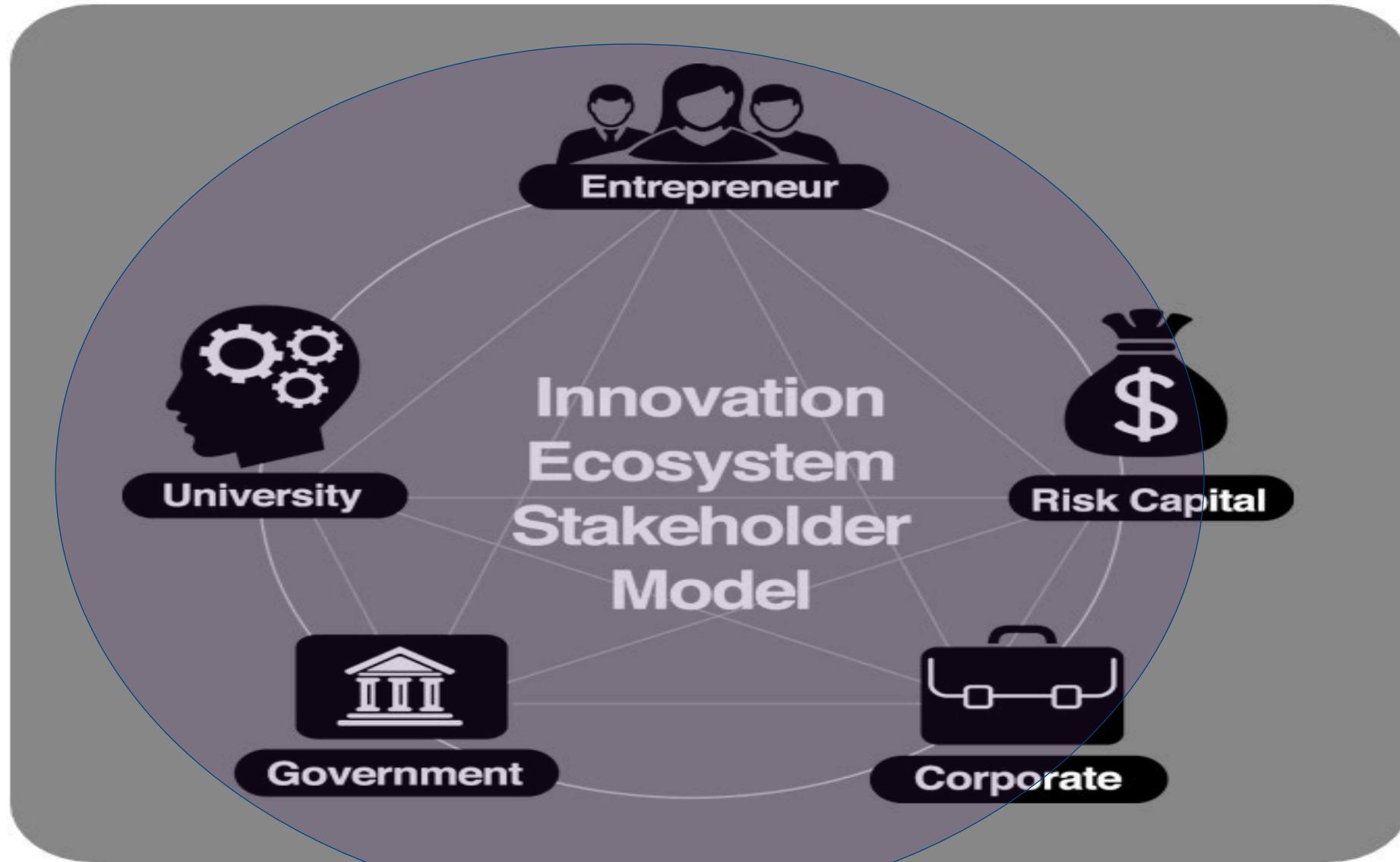
- Rogaland, Akershus, Hordaland and Oslo are the counties with the highest number of start-ups that reached 100 or more employees.
- Nordland and Hedmark are the counties with the lowest number of start-ups that scaled-up during the same ten-year period.

Scaling-up by industry 2005 cohort

- The **highest** number of firms was observed in retail and manufacturing, and the highest number of employees was in manufacturing, retail, and business services.
- The **lowest** number of none zero scale-up firms was in construction and IT, and the lowest number of employees was in construction, IT and utilities.

Innovative økosystem krever 5-parts samarbeid

HAVBYEN BERGEN

OCEAN CITY BERGEN

MARINEHOLMEN

CORNERTEATERET

vaxxinova
veterinary prevention strategies

BI HANDELSHØYSKOLEN

Sars International Centre for Marine Molecular Biology

uni Research

bioCEED

Alltech®

sfi
Centre for
Research-based
Innovation

CRISP

Sea Life
Research Centre

MSD
Animal Health

LAB
Badstue & Havbruk

Veterinærinstituttet
Vetinst

NIVA
Norwegian Institute
of Marine Research

THE SEAFOOD
INNOVATION
CLUSTER
THE FUTURE OF
SEAFOOD SUPPLY

GCE
Ocean
Technology

cargill

LEROY

nyskapingspark
HIKL

DOF Subsea

NORSK HAVLABORATORIUM

DNV-GL

NERSC
Norsk
Ressurs
Sentr

FISHGUARD

PHARMAQ
Analytiq

VILVITE
Konsortium for
innovasjon

BTO

ring
the world

ring
the world

ring
the world

ring
the world

The Growth Potential is in the Ocean Economy

Ocean Industries Vision for Norway

*“Grow High-value Sustainable
Ocean Industries
to Energize and Feed the World”*

Source: MIT REAP South West Norway

Havvind

NORWEGIAN
BUSINESS SCHOOL

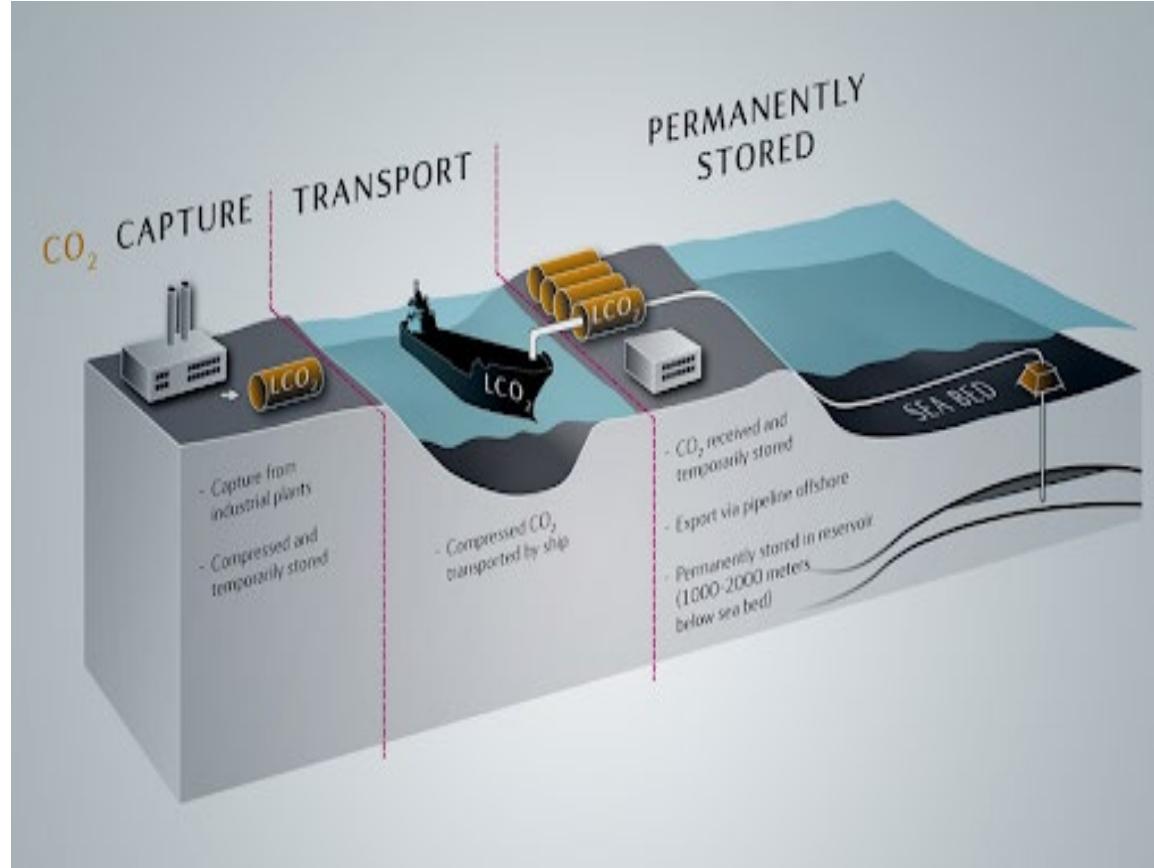
Havbruk til havs

NORWEGIAN
BUSINESS SCHOOL

Northern Lights Project: Karbonfangst og karbonlagring til havs

Norge trenger nye vekstbedrifter

- De nye arbeidsplassene kommer i de unge vekstbedriftene (“Scale-ups”)
- De nye arbeidsplassene kommer gjennom (radikal) transformasjon av eksisterende næringer
- De nye arbeidsplassene kommer i de sterke klyngene og i de store byene
- De nye vekstbedriftene trenger bedre kompetanse i kommersialisering og kunderelasjoner
- De nye vekstbedriftene trenger bedre rammebetingelser for norsk kapital og langsiktig eierskap